

Panevėžio rajone lankėsi Lietuvos Respublikos aplinkos ministras Kęstutis Navickas. Vizito tikslas – pristatyti rengiamą Vidurio Lietuvoje plačiai išplitusios stumbrų populiacijos valdymo planą, išklausti suinteresuotų pusių nuomonę bei pasiūlymus šia aktualia tema.

Krekenavos regioniniame parke vykusiame susitikime dalyvavo Panevėžio rajono savivaldybės meras Povilas Žagunis, Seimo narys Dainius Kaminskas, Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas Jonas Talmantas, Aplinkos ministerijos įstaigų specialistai, ekologai, Panevėžio ir Kėdainių rajonų ūkininkai, medžiotojų būrelių vadovai.

Stumbrų populiacijos protrūkio problema iškilo dėl prieš pusę amžiaus padarytos klaidos, kai 1969–1972 m. šie miško žvėrys pradėti veisti intensyvios žemdirbystės teritorijoje, Panevėžio rajone. Tokiame ландшаfte stumbrai priversti keliauti iš miško į mišką laukais, nusiaubdami derlių.

Negalutiniais duomenimis, pernai Panevėžio rajone stumbrų padaryta žala siekia per 100 tūkst. eurų.

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (VSTT) 2016 metų skaičiavimu, laisvėje šiuo metu gyvena 214 stumbrų. Kėdainių rajone laisvai klaidžioja 158, Panevėžio rajone – 56 stumbrai.

Ministro K. Navicko teigimu, planuojama dalį laisvėje gyvenančių stumbrų iš pradžių perkelti į laikino laikymo aptvarus, juose gyvūnus adaptuoti ir išleisti į laisvę jiems tinkamose vietovėse miškingesniuose regionuose, kuriuose nėra intensyviai vystomos žemdirbystės. Tokiam sprendimui pritarė ir Europos Komisija.

Adaptacijos aptvaras bus įrengtas Dainavos girioje Dzūkijos nacionaliniame parke. Tikimasi, kad po adaptacijos šioje vietovėje į laisvę išleisti stumbrai įsilies į didžiausią Europoje Belovežo girios stumbrų populiaciją.

VSTT vyr. specialistas, kvalifikuotas stumbrų ekspertas Rytas Papšys teigė, kad į Raudonąją knygą įrašyti tarptautiniu mastu saugomi stumbrai – Lietuvos miškų vertybė, o problemos kilo todėl, kad jų populiacija nebuvo valdoma. Pasak eksperto, būtina skubiai kurti infrastruktūrą, nustatyti ir pasiekti optimalų bandos dydį ir ją palaikyti, kad stumbrai išliktų miškuose, bet nekeltų grėsmių nei žemdirbiams, nei savo populiacijai, kuri dėl kraujomaišos bei netinkamų gyvenimo sąlygų pasiligoja, išsigimsta.

Stumbrų valdymo planą pristatęs Gamtos apsaugos ir miškų departamento Gamtos apsaugos skyriaus vedėjas Vilmantas Graičiūnas sakė, kad stumbrų viliojimas į gaudykles

jau pradėtas. Septyni stumbrai perkelti į laikino laikymo aptvarą Telšių miškų urėdijos vadinamajame Žvėrinčiuje. Čia numatyta perkelti 20 individų, kitą populiacijos dalį – 20–25 vienetus planuojama perkelti į Dzūkiją.

Įgyvendinus stumbrų perkėlimo planą, jų populiaciją Vidurio Lietuvoje numatoma sumažinti iki 60-ies. Kada planuojama pasiekti šį rezultatą, ministras neprognozavo, tik akcentavo, kad laukia ilgas ir sudėtingas procesas.

Būdamas suaktyvinti siūlė Lietuvos ūkininkų sąjungos pirmininkas J. Talmantas, susirinkę ūkininkai, medžiotojai. Išsakytos mintys, kaip efektyviai atlikti selekcinį darbą, iš bandų „išimant“ ligotus, nusenčius gyvūnus.

Apie stumbrų ir kitų kanopinių gyvūnų ūkininkams daromą žalą pasisakė ūkininkas Gytis Giedraitis. Jis bei kiti ūkininkai taip pat atkreipė dėmesį į būtinybę reguliuoti veiklą komerciniuose medžioklės plotuose.

Diskusijos dalyviai priėjo vieningos nuomonės, kad turi keistis medžioklės kultūra ir požiūris.

Ministras K. Navickas žadėjo, kad šios mintys padės rengiant Medžioklės įstatymo pataisas, kurios turėtų būti svarstomos pavasario sesijoje Seime.

Baigiant pokalbį ministras pasidžiaugė, kad diskusija buvo konstruktyvi.

„Visos išsakytos nuomonės išgirstos ir į jas atsižvelgsime“, – susitikimą apibendrino ministras.

